

Rapport för företag med
statligt ägande för perioden
januari – december 2001
från Regeringskansliet

I gruppen företag med statligt ägande ingår både företag med marknadsmässiga krav och företag med särskilda samhällsintressen. Gränsdragningen mellan grupperna är inte alltid självklar. Företag med marknadsmässiga krav kännetecknas av något eller båda av följande kriterier:

- De verkar på en marknad med full konkurrens.
- Ägaren, staten, ställer marknadsmässiga krav på resultat och avkastning baserade på riskprofil. Utvärdering och uppföljning baseras på dessa, samt i vissa fall på särskilt uttryckta ägarkrav.

Företag med särskilda samhällsintressen kännetecknas av något eller flera av följande:

- Ägaren, staten, styr verksamheten på ett påtagligt och direkt sätt.
- De verkar på en marknad med särskilda förbehåll.
- En del av företagen verkar helt eller delvis utan konkurrens, andra är fullt konkurrensutsatta.

Speciella mål sätts, varvid bland annat kraven på avkastning avviker från vad som är gängse i verksamheter som bedrivs helt på marknadsmässiga villkor. Utvärderingen och uppföljningen baseras bland annat på kvalitativa parametrar härledda ur samhällsekonomiska eller sektorpolitiska mål och effektivitets-/resultatkrav. Kraven på t ex kostnadseffektivitet kan vara högt ställda även om andra mål har stor betydelse. Graden av samhällsintresse och ägarens styrning skiljer sig mycket mellan de olika bolagen i denna grupp.

På grund av dessa skillnader mellan företag med marknadsmässiga krav och företag med särskilda samhällsintressen redovisas de i denna rapport branschvis var för sig. Härigenom kan branschjämförelser göras vad gäller företag med marknadsmässiga krav. Vidare kan en mer rättvis utvärdering göras av företag med särskilda samhällsintressen där hänsyn även tas till hur vissa samhällsintressen tas tillvara.

- ▶▶ För 2001 uppgick resultatet efter skatt till 18 203 (22 934) Mkr.
- ▶▶ Omsättningen ökade med 20 procent under 2001 till 286 miljarder kronor, främst till följd av Vattenfalls förvärv i Tyskland.
- ▶▶ Resultatet före skatt för fjärde kvartalet ökade till 9 398 (8 243) Mkr.
- ▶▶ Omsättningen för fjärde kvartalet ökade med 22 procent till 77 732 (63 872) Mkr.
- ▶▶ Investeringarna ökade kraftigt fjärde kvartalet till 38 740 (18 781) Mkr, främst till följd av Sveaskogs förvärv av AssiDomän.

2001 var ett besvärligt ekonomiskt år för det svenska näringslivet. Resultatet för 2001 för de svenska börsbolagen föll med 27 procent, enligt tidningen Affärsvärldens genomgång. I undersökningen exkluderades Ericsson, ABB, Telia, Investor och Skanska, vars resultat påverkats av engångskostnader och reavinster. För det fall dessa poster medräknas föll resultatet med hela 80 procent. I jämförelse med denna undersökning redovisade företag med statligt ägande¹⁾ ett förhållandevis bra resultat. Resultatet efter skatt för dessa bolag, exklusive Telia, ökade under 2001 med cirka 29 procent. Resultatet efter skatt för företag med statligt ägande inklusive Telia föll med 21 procent till 18 203 Mkr.

Omsättningen ökade med 20 procent under 2001 jämfört med föregående år och uppgick till 286,3 (237,7) miljarder kronor. Investeringarna ökade under 2001 med 43 procent till 128,8 miljarder kronor. Kassaflödet för 2001 försämrades med 36 procent till 30,9 (48,1) miljarder kronor.

Stockholmsbörsen föll under 2001 fram till och med september och vände sedan upp. Under fjärde kvartalet 2001 steg Affärsvärldens generalindex med 21,5 procent och nedgången för året stannade på 16,7 procent.

FÖRETAG MED STATLIGT ÄGANDE, JANUARI–DECEMBER 2001

Översikt	Totalt företag med statligt ägande			Företag med marknadsmässiga krav		Företag med särskilda samhällsintressen	
	jan–dec 2001	jan–dec 2000	Förändring	jan–dec 2001	jan–dec 2000	jan–dec 2001	jan–dec 2000
Nettoomsättning	286 268	237 721	20%	197 513	152 627	88 755	85 094
Resultat före skatt och minoritetens andel	26 172	28 689	–9%	22 337	22 173	3 835	6 517
Resultat efter skatt	18 203	22 934	–21%	14 077	16 980	4 126	5 955
Investeringar	128 784	90 179	43%	121 834	82 739	6 950	7 440
Kassaflöde från den löpande verksamheten	30 881	48 141	–36%	22 254	41 131	8 627	7 010
Eget kapital	188 146	153 770	22%	158 077	123 763	30 069	30 007
Balansomslutning	976 207	856 641	14%	867 370	751 293	108 837	105 348
Anställda	198 128	196 758	1%	146 479	144 739	51 649	52 019

Intrésbolagen inräknas ej i uppgiften för omsättning.

Intrésbolagen inräknas med statens andel av resultat före skatt.

För intrésbolagen beräknas eget kapital som statens andel av det egna kapitalet.

För SJ AB, GreenCargo och Swedcarrier anges proformasiffror som jämförelse avseende år 2000. För Greencargo saknas proformauppgifter avseende antalet anställda år 2000. För SJ AB saknas proformasiffror avseende kassaflöde, eget kapital och balansomslutning.

A/O Dom Shvetsii och Kasernen Fastighets AB redovisar ej bruttoinvesteringar.

Finansbolagens omsättning redovisas i enlighet med lagen om Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

¹⁾ Se redovisningsprinciper på sid 11.

Företag med marknadsmässiga krav

RESULTAT OCH OMSÄTTNING

Resultatet före skatt för företag med marknadsmässiga krav ökade under fjärde kvartalet med 40 procent till 8 613 Mkr jämfört med motsvarande period 2000. Resultatförbättringen förklaras framförallt av Postens försäljning av Postgirot. Vattenfall redovisade också ett förbättrat resultat för fjärde kvartalet medan Telia redovisade ett försämrat resultat delvis på grund av engångskostnader. För helåret uppgick resultatet före skatt till 22 337 (22 173) Mkr. Omsättningen ökade med 30 procent till 55 655 Mkr för fjärde kvartalet och med 29 procent till 197 513 Mkr för helåret. Omsättningsökningen förklaras främst av Vattenfall, som efter förvärv i Tyskland mer än fördubblat sin omsättning.

Basindustri LKAB redovisade minskad omsättning 1 217 (1 326) Mkr och ett försämrat resultat före skatt 1 (90) Mkr för fjärde kvartalet. För 2001 uppgick omsättningen till 4 870 (4 822) Mkr. Högre malmpriser och en högre US-dollarkurs motverkades av lägre leveransvolym. Resultatet före skatt försämrades till 62 (591) Mkr, främst beroende på lägre leveransvolym men också till följd av högre kostnader i produktion och ökade pensionskostnader. Ett åtgärdsprogram pågår med syfte att motverka kostnadsökningar och reducera investeringsvolymen.

AssiDomän redovisade en omsättning för fjärde kvartalet på 1 720 Mkr. En ökning med 5 procent jämfört med föregående kvartal. Omsättningen inkluderade inte några sålda eller utdelade enheter. Resultatet före skatt för fjärde kvartalet ökade med 27 Mkr till 381 Mkr jämfört med föregående kvartal. För 2001 uppgick resultatet före skatt till 3 122 (3 090) Mkr. Finansnettot förbättrades med 475 Mkr jämfört med 2000 huvudsakligen genom försäljning av verksamheter.

Svenska Skogsplantor redovisade en minskad omsättning och ett sämre resultat för fjärde kvartalet. Resultat före skatt uppgick till –68 (–9) Mkr och resultatet för helåret till –70 (–7) Mkr. Resultatet belastades med kostnader av engångskaraktär om 32,6 Mkr.

Industrivaror och tjänster Bolagen inom denna bransch redovisade för det fjärde kvartalet en något minskad omsättning och ett något försämrat resultat före skatt jämfört med motsvarande period föregående år. Swedesurvey redovisade ett resultat före skatt för 2001 på 5 (5) Mkr. Under året har efterfrågan avseende flyg- och kartprodukter minskat men efterfrågan på bolagets övriga tjänster var fortsatt god. Under 2001 ingicks drygt 30 nya kontrakt till ett sammanlagt värde av 105 Mkr att jämföra med 65 Mkr för 2000.

Transport Händelserna den 11 september i New York, ledde till en kraftig nedgång i flygtrafiken på i stort sett alla marknader, samtidigt som kostnaderna för bland annat försäkringar och flygplatssäkerhet ökade avsevärt. Omfattande rationaliseringar har inletts i branschen, med stora justeringar av de flesta större flygbolags linjenät, personalnedskärningar och andra strukturgrepp. En fortsatt försvagad efterfrågan och en väsentligt reducerad Business Class-trafik var huvudorsaker till SAS svaga resultat för fjärde kvartalet. Resultatet före skatt uppgick till –245 (368) Mkr. Efter den 11 september har trafiken för flygbolag inom AEA (Association of European Airlines) minskat med 17,7 procent medan SAS under samma period haft en nedgång på 9,0 procent. SAS stärkte sina marknadsandelar på en svag marknad.

Utvecklingen av tågresa, som varit mycket positiv sedan 1997, fortsatte under 2001 och resande med SJ AB ökade med 5 procent. SJ AB redovisade en ökad

Tabell 2 Omsättning efter bransch, januari–december 2001, Mkr

Bransch	Antal företag	Omsättning jan–dec 2001	Omsättning jan–dec 2000	Förändring	Omsättning ¹⁾ okt–dec 2001	Omsättning ¹⁾ okt–dec 2000	Förändring
Basindustri	4	5 499	5 578	–1%	1 365	1 495	–9%
Industrivaror och -tjänster	4	2 061	2 056	0%	568	605	–6%
Transport ²⁾	6	39 200	35 958	9%	10 149	9 703	5%
Dagligvaror	1	6 788	5 816	17%	1 868	1 778	5%
Finans ³⁾	4	9 232	9 541	–3%	2 080	2 700	–23%
Fastighet	6	8 070	7 437	9%	2 154	1 955	10%
Telekom	2	57 660	54 546	6%	15 234	14 796	3%
Kraft	1	69 003	31 695	118%	22 237	9 640	131%
Samtliga	28	197 513	152 627	29%	55 655	42 673	30%

¹⁾ Intressebolagen inräknas ej i uppgiften för omsättning.

²⁾ För SJ AB, Green Cargo AB och AB Swedcarrier anges proformasiffror som jämförelse avseende år 2000.

³⁾ Finansbolagens omsättning redovisas i enlighet med lagen om Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

omsättning för det fjärde kvartalet om 1 535 (1 419) Mkr. Resultatet före skatt för 2001 uppgick till –49 (103) Mkr, vilket delvis förklaras av moderbolagets kostnader för kvalitetshöjande åtgärder.

Dagligvaror V&S Vin och Sprit ABs resultat före skatt för det fjärde kvartalet uppgick till 152 (364) Mkr, delvis som en effekt av minskad efterfrågan på den viktiga USA-marknaden. Resultatet för helåret ökade till 1 472 (1 433) Mkr. Omsättningen ökade med 5 procent till 1 868 (1 778) Mkr för fjärde kvartalet och med 17 procent till 6 788 (5 816) Mkr för 2001.

Finans Företagen inom finans redovisade för fjärde kvartalet en omsättning, som minskade med 23 procent till 2 080 Mkr. Resultatet före skatt uppgick till 404 (370) Mkr. Stattum redovisade ett förbättrat resultat 113 (16) Mkr medan övriga företag inom finans redovisade försämrat eller oförändrat resultat.

Fastighet Lokalhyresmarknaden har under 2001 haft en lugnare utveckling till följd av en försvagad konjunktur. De flesta företag i denna bransch redovisade dock ett förbättrat resultat jämfört med motsvarande period föregående år. Resultatet före skatt för fjärde kvartalet uppgick till 1 038 (114) Mkr. Resultatet för helåret förbättrades med 137 procent till 3 483 (1 472) Mkr.

Vasakronan redovisade för fjärde kvartalet 2001 ett resultat före skatt på 805 (–14) Mkr. För 2001 ökade resultatet till 2 281 (460) Mkr. Resultat exklusive reavinsterna från fastighetsförsäljningar och lösen av framtida räntekostnader uppgick till 603 (426) Mkr, en ökning med 42 procent.

Telekom Telias resultat före skatt för det fjärde kvartalet minskade till 1 082 (7 658) Mkr. Omsättningen uppgick till 14 970 (14 540) Mkr. För Telia var fjärde kvartalet svagare än för helåret, vilket berodde på konjunkturfekter men också på kostnader av engångskaraktär. Telia skrev mot bakgrund av rådande marknadsförhållanden ned tillgångar i Telia International Carrier med

3 027 Mkr. Avvecklingen av icke kärnverksamhet är i huvudsak slutförd och Telia har starkt fokus på utveckling och effektivisering av kärnverksamheten.

Kraft Konsolideringen av den europeiska energibranschen fortsatte under 2001 i jakt på större kundbaser och riskdifferentiering av såväl produktionsresurser som geografiskt läge. Under perioden har majoriteten i Hamburgische Electricitäts-Werke AG (HEW) förvärvats och innehavet i bolaget uppgick den 31/12 till 73,8 procent. HEW konsolideras i koncernen retroaktivt från och med 1/1 2001. I resultat- och balansräkningen ingår även de av HEW förvärvade dotterbolagen VEAG och LAUBAG som konsolideras i koncernen retroaktivt från och med 16/5 respektive 1/7 2001. Under 2002 kommer BEWAG integreras i den tyska verksamheten, samtidigt bildas Vattenfall Europe som blir det sammanhållande namnet för koncernens verksamhet i Tyskland.

Vattenfall redovisade ett kraftigt förbättrat resultat och mer än en fördubbling av omsättningen. Resultatet före skatt ökade 2001 till 7 454 (5 189) Mkr och omsättningen ökade från 31,7 miljarder kronor till 69,0 miljarder kronor. Resultatet för fjärde kvartalet uppgick till 2 718 (–29) Mkr med en omsättning på 22 237 (9 640) Mkr.

BOLAG I VILKA STATENS ÄGARANDEL ÄR LÄGRE ÄN 20 PROCENT

Nordea ABs rörelseresultat för 2001 uppgick till 17,9 (20,6) miljarder kronor. Minskningen beror främst på att kapitalavkastningen var hög 2000 och återhämtningen under sista kvartalet kunde inte kompensera för nedgången tidigare under året. Räntenettet utvecklades relativt stabilt under året medan provisionsintäkterna minskade något. Nedgången i konjunkturen har påverkat Nordeas kreditförluster negativt och de ökade från 0,7 till 3,5 miljarder kronor. Det motsvarar 0,29 procent av total utlåning vilket fortfarande är lägre än den maximala förlustnivå som Nordea har satt att gälla i genomsnitt över en konjunkturcykel. Postgirot Bank ingår sedan december i Nordea. Statens ägarandel i Nordea uppgår till 18,2 procent och ande-

Tabell 3 Resultat före skatt och nettomarginal efter bransch, januari–december 2001, Mkr

Bransch	Antal företag	Resultat före skatt jan–dec 2001	Resultat före skatt jan–dec 2000	Nettomarginal ²⁾ jan–dec 2001	Resultat före skatt okt–dec 2001	Resultat före skatt okt–dec 2000
Basindustri	4	1 185	1 805	2%	88	378
Industrivaror och -tjänster	4	20	–136	1%	14	46
Transport ¹⁾	6	2 458	–1 599	7%	3 140	–2 677
Dagligvaror	1	1 472	1 433	22%	152	364
Finans	4	1 531	2 230	17%	404	370
Fastighet	6	3 483	1 472	43%	1 038	114
Telekom	2	4 734	11 778	8%	1 059	7 592
Kraft	1	7 454	5 189	11%	2 718	–29
Samtliga	28	22 337	22 173	11%	8 613	6 158

¹⁾ SJ AB, AB Swedcarrier och Green Cargo AB redovisar proformasiffror som jämförelsetal för resultat före skatt år 2000.

²⁾ Intressebolagen har ej medräknats i nettomarginalen.

len i utdelningen väntas uppgå till drygt 1,1 miljarder kronor om bolagsstämman följer styrelsens förslag.

OM AB redovisade ett resultat före skatt på 144 (174) Mkr för fjärde kvartalet. Kostnaderna minskade under fjärde kvartalet till följd av genomfört kostnadsreduceringsprogram och rekonstruktionen av Jiway. För 2001 försämrades resultatet före skatt med 1 212 Mkr till –469 Mkr. Kostnaden för rekonstruktion av Jiway har belastat resultatet med 832 (282) Mkr. Statens ägarandel i OM uppgår till 9,4 procent.

INVESTERINGAR

Bruttoinvesteringarna ökade under 2001 med 62 procent till 121 834 (82 739) Mkr. Ökningen för 2001 kan till stor del hänföras till Sveaskogs köp av AssiDomän och Vattenfalls förvärv i Tyskland men även Vasakronan har ökat sina investeringar betydligt under året. Telia har under samma period minskat sina investeringar jämfört med föregående år från 47 742 Mkr till 20 784 Mkr.

KASSAFLÖDE

Kassaflödet från den löpande verksamheten har under 2001 försämrats med cirka 19 miljarder kronor till 22,2

miljarder kronor jämfört med föregående år. SBABs kassaflöde minskade under 2001 med 11,5 miljarder kronor till –3,4 miljarder kronor. Svensk exportkredits kassaflöde minskade under 2001 med 13,2 miljarder kronor till –1,6 miljarder kronor. Vattenfall förbättrade sitt kassaflöde under 2001 från 6,1 miljarder kronor till 10,4 miljarder kronor.

VIKTIGA HÄNDELSE

Sveaskogs offentliga erbjudande till aktieägarna i **AssiDomän** har efter utgången av den förlängda anmälningstiden den 11 februari 2002 slutligt accepterats i sådan utsträckning att Sveaskogs innehav av aktier i AssiDomän uppgår till sammanlagt 99,4 procent av kapitalet och rösterna. Sveaskog har påkallat tvångsinlösen av utestående aktier i AssiDomän. Samgåendet mellan Svea-skog och AssiDomän går enligt plan. Skogsverksamheten bedrivs under namnet Sveaskog medan industridelen kommer behålla namnet AssiDomän. Den 28 januari 2002 avnoterades AssiDomän från Stockholmsbörsen.

Det av AssiDomän och Stora Enso ägda Billerud börsnoterades i november 2001 i samband med att AssiDomän delade ut sina aktier i Billerud.

Tabell 4 Investeringar och investeringskvot efter bransch, januari–december 2001, Mkr

Bransch	Antal företag	Investeringar		Investeringskvot		Investeringar		Investeringskvot	
		jan-dec 2001	jan-dec 2000	jan-dec 2001	jan-dec 2000	okt-dec 2001	okt-dec 2000	okt-dec 2001	okt-dec 2000
Basindustri ¹⁾	4	25 970	1 054	472%	19%	25 220	438	1 848%	29%
Industrivaror och -tjänster	4	81	160	4%	8%	10	13	2%	2%
Transport ¹⁾	6	12 748	2 225	33%	6%	1 164	891	11%	9%
Dagligvaror	1	8 539	1 093	126%	19%	199	171	11%	10%
Finans	4	18	857	0%	9%	5	362	0%	13%
Fastighet ²⁾	6	10 252	5 480	127%	74%	1 308	1 620	61%	83%
Telekom	2	20 784	48 030	36%	88%	5 179	10 591	34%	72%
Kraft	1	43 443	23 840	63%	75%	4 426	3 924	20%	41%
Samtliga	28	121 834	82 739	62%	54%	37 511	18 010	67%	42%

¹⁾ Intressebolagens investeringar medräknas ej.

²⁾ A/O Dom Shvetsii och Kasemen Fastighets AB redovisar ej bruttoinvesteringar.

Tabell 5 Kassaflöde, eget kapital, balansomslutning och soliditet efter bransch, januari–december 2001, Mkr

Bransch	Antal företag	Kassaflöde från löpande verksamhet, jan-dec		Eget kapital 31 dec 2001	Eget kapital 31 dec 2000	Balansomslutning 31 dec 2001	Balansomslutning 31 dec 2000	Soliditet 31 dec 2001
		2001	2000					
Basindustri ^{2) 3)}	4	1 054	1 320	20 736	9 542	43 589	13 553	48%
Industrivaror och -tjänster	4	–16	73	478	463	968	1 034	50%
Transport ^{1) 2) 3)}	6	900	3 630	10 115	5 439	42 286	108 546	17%
Dagligvaror	1	1 246	–102	3 694	2 934	15 040	5 712	25%
Finans	4	–4 831	17 149	20 514	9 874	315 000	327 948	7%
Fastighet	6	3 036	2 822	19 958	20 253	62 478	55 675	32%
Telekom	2	10 423	10 108	43 003	39 869	128 965	123 567	47%
Kraft	1	10 442	6 131	39 578	35 374	259 043	115 259	23%
Samtliga	28	22 254	41 131	158 077	123 763	867 370	751 293	

¹⁾ SJ AB och AB Swedcarrier redovisar ej jämförelsetal avseende kassaflödet år 2000. Green Cargo AB redovisar proformasiffror som jämförelsetal för kassaflödet år 2000.

²⁾ SJ AB, AB Swedcarrier och Green Cargo AB redovisar proformauppgifter avseende eget kapital år 2000.

³⁾ För intressebolagen SAS och AssiDomän beräknas såväl eget kapital som balansomslutning statens andel av det egna kapitalet.

⁴⁾ Intressebolagen har inte medräknats avseende kassaflöde och soliditetsmättet.

Vattenfall har beslutat att investera 1,4 miljarder kronor i svenska vattenkraftanläggningar. I december köpte Vattenfall Mirants andel i det tyska energibolaget Bewag för \$ 1,6 miljarder och har därmed 92 procent av rösterna i bolaget. Den nya tyska gruppen, Vattenfall Europé, blir Tysklands tredje största energibolag. Vattenfall sålde även sitt norska dotterbolag Vattenfall Norge AS till Hafslund ASA. Samtidigt blev Vattenfall delägare i Hafslund ASA.

Posten har avyttrat 45 procent av aktiekapitalet i shoppingportalen Svenska Torget AB till Emerging Technologies. Efter försäljningen äger Posten 15 procent av portalen. Posten kommer även efter försäljningen att ansvara för driften av portalen. Under hösten 2001 har omställning till Postens nya servicenät genomförts i tio områden. Totalt kommer Posten under 2002 att öppna 3 100 nya serviceställen. Flertalet av de nya serviceställena kommer att drivas på entreprenad av Postens partners. ICA, Axfood, Pressbyrån och OK/Q8 har tecknat avtal om samarbete kring Postens brev- och pakettjänster. Svensk Kassaservice kommer att erbjudas på 1 350 ställen.

Den 8 oktober havererade **SAS** flight SK 686 i Milano och 118 personer omkom i den värsta flygkatastrofen i SAS historia.

I november 2001 ingick SAS avtal om att öka sitt innehav i Spanair från 49 procent till 74 procent. Köpeskillingen uppgick totalt till 112 MEUR varav 52 MEUR kontant samt 60 MEUR konvertering av lån. Avtalet är under behandling av EU-kommissionen.

Nordea har förvärvat Postgirot Bank av Posten.

Riksdagen har antagit regeringens proposition angående försäljning av det statliga bolaget **Svenska Lagerhus**.

V&S Vin & Sprit bildar ett gemensamt bolag med det norska företaget Amundsen AS. Genom samgående kommer alla de produkter som V&S-koncernen säljer på den norska marknaden att marknadsföras och distribueras genom Amundseb. Det gäller både V&S vinagenturer för Norge och spritprodukter spm ABSOLUT, Aalborg Akvavit, Reimersholme och Lord Calvert.

Telia sålde i början av oktober samtliga aktier i det amerikanska dotterbolaget Telia Internet, Inc. till Aleron Inc. Genom accept av Eniros publika bud avyttrades den 21 december hela Telias aktieinnehav i Scandinavia Online AB. Den 28 december förvärvade Flextronics 91 procent av Orbiantgruppen.

Företag med särskilda samhällsintressen

RESULTAT OCH OMSÄTTNING

Företag med särskilda samhällsintressen redovisade under det fjärde kvartalet ett resultat före skatt som uppgick till 785 (2 085) Mkr. Motsvarande värde för helåret var 3 835 (6 517) Mkr vilket motsvarar en minskning på 41 procent. Omsättningen ökade till 22 078 Mkr för fjärde kvartalet och till 88 755 Mkr för 2001, vilket motsvarar en ökning på 4 procent. Det försämrade resultatet kan till stor del förklaras av resultatförsämringar för bolagen Samhall, Teracom, Svedab och Luftfartsverket.

Industrivaror och -tjänster Samhall redovisade för fjärde kvartalet ett resultat före skatt om –309 (299) Mkr och en sjunkande omsättning på cirka 13 procent. 2001 har präglats av en successivt tilltagande konjunkturavmattning och vikande efterfrågan på flera av Samhalls marknader. Den negativa resultatutvecklingen har delvis kunnat hållas tillbaka genom kostnadsminskningar. För många av Samhalls anställda har nedgången inneburit en betydande underbeläggning. För att öka Samhalls intjäningsförmåga och minska kostnaderna har ett omfattande åtgärdsprogram genomförts. Avvecklings- och omställningskostnader på 323 Mkr belastade årets resultat.

Sällanköpsvaror- och tjänster Svensk Bilprovning redovisade för 2001 ett försämrat resultat och en något ökan- de omsättning. Resultatet före skatt för fjärde kvartalet uppgick till –32 (35) Mkr och för 2001 –101 (–43) Mkr. Bilprovningens avgifter baseras på full kostnadstäckning och ett balanserat nollresultat. Bilprovningens huvud- verksamhet är att genomföra obligatoriska kontroll- och registerbesiktningar av samtliga fordon i landet, vilket

innebar att cirka 5 300 000 besiktningar utfördes under 2001. Bilprovningen genomförde 2,9 miljoner kontroll- besiktningar av personbilar under 2001. Av dessa per- sonbilar underkändes 50 procent. 16 procent underkän- des utan krav på efterkontroll och 34 procent underkän- des med krav på efterkontroll.

Dagligvaror Företag inom denna branch ökade omsät- tningen under det fjärde kvartalet med drygt 7 procent. Resultatet minskade under samma period med cirka en tredjedel och uppgick till 919 Mkr. Även för helåret ökade omsättningen med 7 procent medan minskningen av resultatet på helårsbasis stannade på 5 procent

Precis som för det tredje kvartalet ökade Svenska Spels omsättning med 12 procent jämfört med motsva- rande period föregående år. Resultatet före skatt för fjär- de kvartalet uppgick till 1 037 (1 050) Mkr. Svenska Spel inlevererar hela sitt resultat till statsbudget under inkomsttitel och betalar därmed inte skatt.

Apoteket redovisade för fjärde kvartalet ett resultat på –103 (29) Mkr. Omsättningen ökade under samma period med sju procent till 7 647 Mkr. Resultatet för hel- året uppgick till –144 (29) Mkr med en omsättningsök- ning på 6 procent till 29 699 Mkr.

Systembolaget redovisade för helåret 2001 ett resultat före skatt på 197 (196) Mkr. Omsättningen ökade under samma period med 5 procent till 18 241 (17 368) Mkr.

Finans Venantius resultat före skatt för det fjärde kvarta- let förbättrades med 58 procent till 334 Mkr jämfört med motsvarande period föregående år. Resultatförbät- tningen beror bland annat på att Venantius återfört tidi- gare reserverade kreditförluster.

Tabell 6 Omsättning och resultat efter bransch, januari–december 2001, Mkr

Bransch	Antal företag	Omsättning			Omsättning		Resultat före skatt		Resultat före skatt	
		jan–dec 2001	jan–dec 2000	Förändring	okt–dec 2001	okt–dec 2000	jan–dec 2001	jan–dec 2000	okt–dec 2001	okt–dec 2000
Industrivaror och -tjänster	7	10 759	11 800	–9%	2 665	3 021	–530	375	–302	330
Transport	3	6 455	6 406	1%	289	0	–24	668	–64	0
Sällanköpsvaror och -tjänster	4	1 970	1 866	6%	530	496	–113	–10	–35	55
Dagligvaror	3	63 739	59 399	7%	17 114	15 944	3 895	4 060	972	960
Finans ²⁾	3	425	845	–50%	166	431	853	577	359	390
Transport-fastighet	3	846	505	68%	82	54	–573	–168	–4	–2
Telekom	1	1 623	1 549	5%	446	438	–411	247	–297	220
Kraft	1	2 938	2 724	8%	786	816	738	768	156	132
Samtliga	25	88 755	85 094	4%	22 078	21 200	3 835	6 517	785	2 085

¹⁾ Sjöfartsverket och Operan lämnar ej jämförelsetal för kvartal 4 2000.

²⁾ Finansbolagens omsättning redovisas i enlighet med lagen om Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Transport Luftfartsverkets resultat före skatt för 2001 uppgick till 20 Mkr. En minskning med 613 Mkr jämfört med 2000. Luftfartsverket investerade under 2001 3 224 Mkr i bland annat Arlandas bana 3, terminalprojekt på Arlanda och moderniseringen av flygtrafikledningen. Ett åtgärdsprogram har initierats, som ska medföra resultatförbättrande åtgärder på totalt 500 Mkr varav minst hälften skall vara genomfört under 2002.

Telekom Teracom redovisade ett resultat före skatt på -297 (220) Mkr för fjärde kvartalet och en omsättning på 446 (438) Mkr. För året som helhet redovisades en förlust på -411 (247) Mkr. Teracom genomför en omstrukturering av företaget som syftar till att fokusera på kärnverksamheten, att stärka bolagets finansiella ställning och att skapa en långsiktig bärkraftig inriktning för företaget. Teracom genomför även ett sparprogram för moderbolaget. Inriktningen på kärnverksamheten innebär att företaget långsiktigt behåller dotterbolagen Boxer, Senda, Mobile Links och Quadacom. Dessa bolag har naturliga kopplingar till kärnverksamheten och kompletterar moderbolagets verksamhet. Övriga dotterbolag ska avyttras.

Kraft Svenska kraftnäts omsättning minskade med 4 procent under det senaste kvartalet till 786 Mkr. Resultatet före skatt för fjärde kvartalet sjönk jämfört med motsvarande period föregående år från 246 Mkr till 203 Mkr.

KASSAFLÖDE

Kassaflödet från den löpande verksamheten för företag med särskilda samhällsintressen har under 2001 ökat med 1 662 Mkr till 8 633 Mkr. Det förbättrade kassaflödet kan främst hänföras till Venantius som för 2001 ökade kassaflödet från den löpande verksamheten till 2 787 (-571) Mkr.

VIKTIGA HÄNDELSER

Ett investeringsprogram i syfte att modernisera stationsnätet igångsattes hos **Bilprovningen** under 2001 och ett

projekt startades med syfte att införa ett nytt kallelse- och betalningssystem.

Riksdagen har antagit regeringens proposition FoU och samverkan i innovationssystemet (prop. 2001/02:2). Det innebär att **IRECO** går in i en ny verksamhetsfas med ett tydligt uppdrag att arbeta med omstrukturering och förstärkning av den svenska institutsektorn. Staten/VINNOVA och KK-stiftelsen har beslutat satsa ytterligare 400 Mkr på uppbyggnaden av institutens långsiktiga kompetensutveckling under åren 2002–2005.

Från **Rymdbolagets** anläggning Esrange skickades den 16 december den svenska forskningsraketten Hygrodonde-2 upp för att mäta fördelningen av vattenånga mellan 20 och 90 km. Raketen sändes upp i anslutning till att den svenska forsknings satelliten Odin, Sveriges mest ambitiösa rymdforskningsprojekt hittills, passerade i närheten av Esrange.

För att förbättra kapaciteten för elöverföring till södra Sverige beslutade **Svenska kraftnät** att förstärka stamnätet i södra Sverige genom att förnya en transformatorstation i Blekinge. Den förnyade stationen ska vara driftklar i september 2003.

Samhall Informationsteknik har träffat avtal med AGA Gas AB som innebär att Samhall ansvarar för att scanna, tolka, koda och lagra AGA Gas inkommande post.

Den 7 december öppnade **Svenska Spel** sitt andra internationella kasino, i Malmö.

Tabell 7 Bruttoinvesteringar och kassaflöden, januari–december 2001, Mkr

Bransch	Antal företag	Investeringar		Investeringskvot jan–dec 2001	Investeringar ¹⁾		Investeringskvot okt–dec 2001	Kassaflöde	Kassaflöde
		jan–dec 2001	jan–dec 2000		okt–dec 2000	okt–dec 2001		från löpande verksamhet, jan–dec 2001	från löpande verksamhet, jan–dec 2000
Industrivaror och -tjänster	7	349	365	3%	135	85	5%	241	225
Transport	3	3 357	2 782	52%	51	0	18%	1 225	1 411
Sällanköpsvaror och -tjänster	4	108	112	5%	63	41	12%	57	-9
Dagligvaror	3	1 283	950	2%	615	141	4%	3 287	4 939
Finans	3	80	84	19%	0	3	0%	2 791	-222
Transport-fastighet	3	655	1 452	77%	165	126	201%	-90	-421
Telekom	1	755	697	47%	96	208	22%	-31	128
Kraft	1	363	998	12%	104	167	13%	1 147	959
Samtliga	25	6 950	7 440	8%	1 229	771	6%	8 627	7 010

¹⁾ Sjöfartsverket och Operan lämnar inte jämförelsetal för kvartal 4 2000.

DET STATLIGA AKTIEINNEHAVET

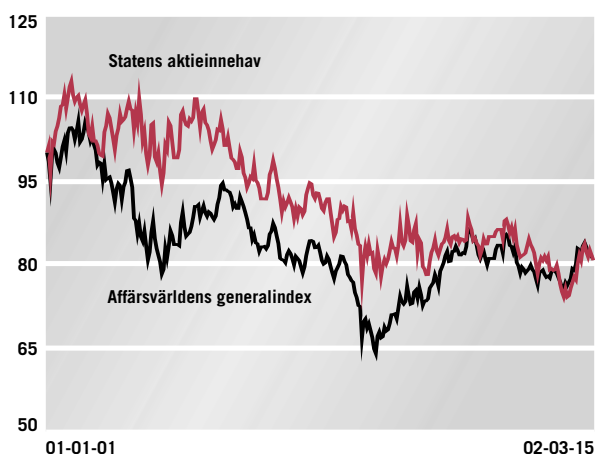
Stockholmsbörsen utvecklades negativt under 2001 och Affärsvärldens generalindex minskade med 16,7 procent under året. Det statliga aktieinnehavet hade fram till den 28 december 2001 minskat med 7,5 procent och utvecklade sig därmed bättre än Stockholmsbörsen. Under fjärde kvartalet ökade det statliga aktieinnehavets värde med 3 procent, medan Affärsvärldens generalindex steg med 21,5 procent. Per den 28 december var svenska staten Stockholmsbörsens enskilt största aktieägare, med ett innehav på 141,4 miljarder kronor. Näst största ägaren var Robur fonder (74,3) följt av Alecta (70,5), Investor (62,8) och AMF Pension (44,3). Telias aktiekurs hade per den 28 december 2001 sjunkit med 3,7 procent, vilket kan jämföras med Handelsbankens vägda index för elva tidigare europeiska telefonmonopol som sjunkit med 32,7 procent under samma period. Från börsintroduktionen till den 28 december 2001 har Telias kurs fallit med 45 procent, medan Handelsbankens jämförelseindex sjunkit med 60 procent.

E-INDEX

E-mognadsindexet omfattar 17 företag förvaltade av Näringsdepartementet. Undersökningen under fjärde kvartalet 2001 visade att ökningstakten beträffande nya initiativ avseende Internetlösningar avtagit. Nu handlar det snarare om att få den egna organisation, kunder och leverantörer att utnyttja befintliga system. Exempelvis har andelen försäljning via Internet ökat från 5 procent till 6 procent. Även inköp via Internet har ökat från 3 procent till över 4 procent. Detta har kunnat utläsas av undersökningen trots att bolagen själva uppfattar att de underkänner sig själva beträffande förmågan att genomföra transaktioner via Internet.

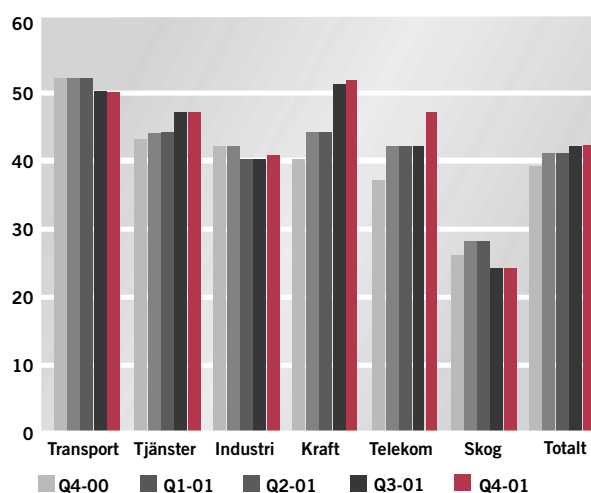
Vad det gäller den egna personalens användande av Internet har denna ökat kvartal för kvartal och idag använder exempelvis över 25 procent ett internt "knowledge management" system och ännu fler, 33 procent, använder Internet för tid- och kostnadsrapportering.

Diagram 1 Kursutveckling på det statliga aktieinnehavet jämfört med AFGX

Källa: Carnegie

Diagram 2 e-index per bransch (0–100) Q4-00, Q1-01, Q2-01, Q3-01, Q4-01

Tabell 8 Marknadsvärdet för det statliga börsinnehavet 2000–2001, Mkr

Företag	Ägarandel		28 sep 2001	29 juni 2001	30 mars 2001	29 dec 2000
	28 sep 2001	28 dec 2001				
AssiDomän AB	35,3 % ¹⁾	8 838	8 721	7 595	7 023	6 385 ²⁾
Celtica AB	38,5 %	80	75	80	80	62
Nordea AB	18,2 %	30 082	28 185	33 605	34 147	38 754
OM Gruppen AB ³⁾	9,4 %	1 103	604	1 103	1 479	1 862
SAS ⁴⁾	21,4 %	2 397	1 939	3 578	3 349	3 173
Telia AB	70,6 %	98 924	97 864	116 505	121 801	102 736
Totalt		141 424	137 387	162 466	167 879	152 973
Totalt exkl. Telia		42 500	39 523	45 961	46 078	50 237

¹⁾ I denna sammanställning redovisas aktieinnehavet i AssiDomän som det var innan Sveaskog AB lade bud på utestående aktier. Per den 28 december 2001 ägde svenska staten via Sveaskog cirka 96 procent av AssiDomän. AssiDomän avnoterades från Stockholmsbörsen den 28 januari 2002.

²⁾ I beräkningen har ej aktier som inlöstes den 29 mars 2001 medtagits.

³⁾ Statens ägarandel är beräknad på antal utgående aktier i OM Gruppen efter full konvertering och utnyttjande av teckningsoptioner, d v s 84 818 818 stycken aktier.

⁴⁾ SAS AB är fr o m 9 juli 2001 ett börsbolag.

FÖRÄNDRINGAR I FÖRETAGSLEDNINGAR OCH STYRELSER

Akademiska Hus Statssekreterare Claes Ljung har ersatt Annika Lundius i styrelsen.

Svenska Miljöstyrningsrådet Anna-Maria Wide, Rickard Almgren, Ulf Gunnarsson och Erik Asplund har avgått ur styrelsen och ersatts av Christina Linbäck, Inger Strömdahl, Peter Wenster och Maria Sandqvist.

Sveaskog och **AssiDomän** Från och med den 14 januari 2002 består styrelsen i dessa båda bolag av följande personer: Bo Dockered (ordf), Lars Johan Cederlund, Åsa Domeij, Birgitta Johansson-Hedberg, Lena Johansson, Christina Liffner och Lena Söderberg.

AssiDomän Lars Sköld tillträdde som VD den 28 december 2001.

SBAB Kerstin Grönwall, VD KPA Fonder, har ersatt Sören Rung i styrelsen

EKONOMISK INFORMATION

- » Verksamhetsberättelse för 2001 publiceras i maj 2002.
- » Kvartalsrapport för det första kvartalet 2002 publiceras den 27 maj 2002.
- » Kvartalsrapport för det andra kvartalet 2002 publiceras den 10 september 2002.
- » Kvartalsrapport för det tredje kvartalet 2002 publiceras den 25 november 2002.
- » Kvartalsrapport för det fjärde kvartalet 2002 publiceras den 21 mars 2003.

REDOVISNINGSPRINCIPER

Rapporten omfattar 53 av 54 företag med statligt ägande och affärsverk exklusive avvecklingsbolag och bolag där staten har en ägarandel som understiger 20 procent (OM Gruppen AB, Nordea AB, Sydkraft SAKAB och SIS Miljömärkning AB). Intressebolag, med en ägarandel överstigande 20 procent, har medräknats efter ägarandel vad gäller resultat.

Voksenåsen A/S har inte rapporterat in siffror och ingår således inte i rapporten. För Sjöfartsverket och Luftfartsverket som tidigare rapporterat per tertial redovisas inga jämförelsetal för motsvarande period förra året. Norrlands center AB, Svenska Miljöstyrningsrådet, SVEDAB och Almi Företagspartner AB redovisar ej siffror för fjärde kvartalet men ingår i siffrorna för helåret 2001.

För fastighetsbolag har hyresintäkterna betraktats som omsättning.

För verksamhet med anslag ingår detta i omsättningen, det gäller till exempel Samhalls merkostnadsersättning och anslagen till Kungliga Operan och Kungliga Dramatiska Teatern AB.

Svenska Spel inlevererar hela sitt resultat till statsbudget under inkomsttitel och betalar därmed inte skatt.

PUBLICERAT DEN 22 MARS 2002

Produktion: n3prenör

Design: NaucLér

Tryck: Halls offset

Definitioner

Resultat före skatt	anges före minoritetens andel.
Nettomarginalen	visar hur stor del av omsättningen som blivit över sedan alla kostnader exklusive skatt är täckta – resultat före skatt och minoritetens andel i relation till omsättningen.
Investeringskvot	bruttoinvesteringar i relation till omsättningen.
Soliditet	eget kapital inklusive minoritetens andel i förhållande till balansomslutning.

Staten är den största företagsägaren i Sverige. I den statliga företagsfären är cirka 200 000 personer anställda. Värdena är mycket stora och i sfären ingår några av Sveriges största företag. Staten har därför ett stort ansvar att vara en aktiv och professionell ägare. Det övergripande målet för regeringen är att företagen skall skapa värde och i förekommande fall se till att de uttryckta samhällsintressena infrias. Kvartalsrapporterna är ett instrument för att öka genomlysningen av företag med statligt ägande.

Tidigare rapporter och verksamhetsberättelser finns att läsa på:
www.naring.regeringen.se/fragor/statliga_foretag

Also available in English on:
www.industry.ministry.se/english/areas_of/stat_owned

REGERINGSKANSLIET

Näringsdepartementet

103 33 Stockholm

www.naring.regeringen.se